

Opas

PERHEELLISEN OPISKELIJAN tukemiseen

SUOMEN YLIOPIPPILASKUNTIEN LIITTO
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND

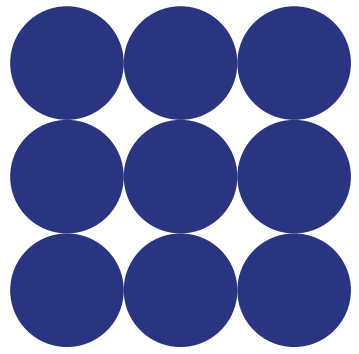
Perheelliset opiskelijat

12,7 prosentilla yliopisto-opiskelijoista on lapsia. Perheellisiä opiskelijoita on erityisesti paljon kasvatusaloilla, terveys- ja hyvinvointialoilla sekä yhteiskunnallisilla aloilla.

Yliopisto-opiskelijat	Perheelliset opiskelijat (% opiskelijoista)	Osaopiskelukykyiset (% opiskelijoista)
Kasvatusalat	22,2	23,1
Humanistiset ja taidealat	13,7	30,6
Yhteiskunnalliset alat	18,3	27,1
Kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet	6,9	12,4
Luonnontieteet	9,9	24,0
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne	12,6	28,4
Tekniikan alat	5,7	15,2
Maa- ja metsätalousalat	9,7	17,6
Terveys- ja hyvinvointialat	19,3	15,3
Palvelualat	3,5	17,3
Yliopisto-opiskelijat yhteensä	12,7	21,9

Lähde: Tilastokeskus, Eurostudent VII -tutkimus

Perheellinen opiskelija on kuin kuka tahansa, mutta heidän erityispiirteensä on hyvä tuntee. Perheellisiä opiskelijoita on kaikissa ikäryh-

missä, mutta 80% perheellisistä on 25-40-vuotiaita. Perheellisten opiskelijoiden kohtaamat huolet ja vaikeudet poikkeavat myös paljon niistä, joita perheettömät opiskelijat yleisesti kokevat. Vuonna 2018 kerätyn selvityksen mukaan perheellisten opiskelijoiden haasteita olivat mm.

- toimeentulo,
- joustavuuden puute,
- ajanhallinta ja
- lastenhoitopalvelut.

Valtakunnallista edunvalvontaa toteuttaa Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL), mutta on paljon sellaista, jota voi myös paikallisesti omista ylioppilaskunnissaan edistää. Tämän oppaan on tarkoitus olla apuna ja tukena perheellisten opiskelijoiden huomioimiseen paikallisesti. Opas pohjautuu Eurostudent VII -tutkimukseen sekä SYL:n ja tutkimussäätiö Otuksen toteuttamaan tutkimusselvitykseen.

Mitä ylioppilaskunnat voivat tehdä?

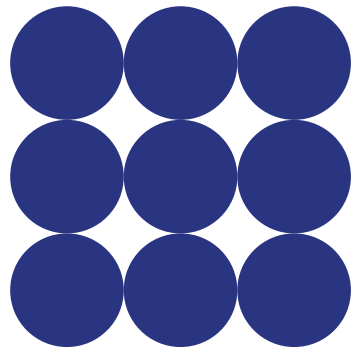
Perheystävällinen yliopisto

Selvitä

- Ovatko lapset tervetulleita opiskelijaruokalaan ja kampuksen oleskelutiloihin?
- Onko opiskelijaruokalassa syöttötuoleja ja lapsille sopivia annoskokoja saatavilla?
- Voiko opiskelija osallistua luennoille tai muihin opetustilanteisiin vauvan kanssa?
- Voiko luennoille ja muihin opetustilanteisiin osallistua etänä?
- Miten tenttiakvaarioiden, kirjaston ja muiden opiskelutilojenkäyttö toimii iltaisin, viikonloppuisin ja loma-aikoina?
- Miten muut vaihtoehtoiset opintojen suoritustavat ja niiden vaatimat fasiliteetit on järjestetty?
- Onko kampukselle järjestetty lasten leikki-
paikkoja, lastenhoituhuoneita, imetystilaa,
tiloja lastenrattaiden säilyttämiseen ja pottia
wc-tiloihin?
- Hyväksytäänkö perheellisille opiskelijoille

tyypilliset esteet, kuten lasten sairastuminen, neuvolakäynnit tai lastenhoidon vaikeudet hyväksyttäväksi syyksi poissaololle tai suoritusten viivästy-
miselle?

Vaikuta

- jotta myös perheellisten arki kampusalueella ja opinnoissa on toimivaa.
- jotta korkeakoulun tilat ja varustus ovat lapsiperheystävällisiä. Kiinnitä erityisesti huomiota myös esteettömyyteen, jotta esimerkiksi lastenvaunujen kanssa liikkuminen onnistuu tarvittaessa.
- jotta ylioppilaskuntaan kuuluvissa järjestöissä osataan huomioida perheelliset opiskelijat. Esimerkiksi tutor-koulutuksissa ja ainejärjestöille tarkoitetuissa materiaaleissa kannattaa huomioida myös perheellisten opiskelijoiden näkökulma.

Opintojen joustavuus

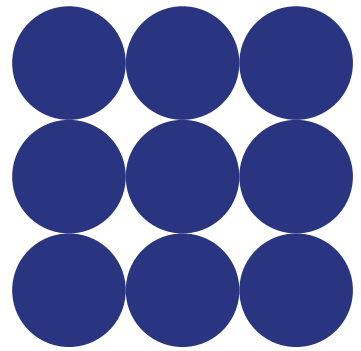
Selvitä

- Kuinka opinnot joustavat?
- Onko määräaikojen ja läsnäolopakon suhteen mahdollista sopia joustoista vaikka korvaavien tehtävien, lisäajan tai muiden vaihtoehdoisen suoritusapojen muodossa?
- Millaiset etäopetuskäytännöt yliopistolla on? Ovatko etäopiskelut aikaan sidottuja vai voiko videoituja luentoja seurata oman aikataulun puitteissa?

Vaikuta

- Pidä ääntä perheellisten opiskelijoiden puolesta.
- Pidä huolta, ettei yksittäinen poissaolo sairaan lapsen tai neuvolakäynnin vuoksi saa ketään tippumaan kurssilta ja yliopisto joustaa suorittamistapojen kanssa tarvittaessa.

Varhaiskasvatuspalvelut ja kuntavaikuttaminen

Valtaosa perheellisistä opiskelijoista käyttää kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluita, joita tarjotaan yleensä arkisin klo 7-17. Tämä haastaa erityisesti niitä opiskelijoita, joiden opintoihin kuuluu opetusta iltaisin tai aikaisin aamulla sekä niitä opiskelijoita, joilla matka varhaiskasvatuksen toimipisteeseen on pitkä. Kuntapäätäjät säättävät kuntien varhaiskasvatuksesta. Heihin vaikuttamalla voi varhaiskasvatuspalveluita joustavoittaa, sujuvoittaa ja sijoittaa palvelut lähemmäs palveluiden käyttäjiä.

Selvitä

- Onko varhaiskasvatuksen palvelupisteitä saatavilla kampuksella, sen vieressä tai kohtuullisen matkan päässä kampukselta?
- Onko varhaiskasvatuspalveluissa mahdollista tarjota hoitoa myös virka-ajan ulkopuolella opiskelijaperheille?
- Jokainen opiskelija tarvitsee kodin. Onko kunnassanne tarpeeksi kohtuuhintaisia asuntoja tarjolla perheellisille opiskelijoille?
- Miten epäsäännöllisistä ja vaihtelevista hoitoajoista on mahdollista sopia varhaiskasvatus-

palveluissa?

- Ovatko varhaiskasvatuksen loma-ajat ja niiden oikeuttamat alennukset varhaiskasvatusmaksuun yhteensopivat yliopisto-opintojen kanssa?

Vaikuta

- Opiskelija-asuntoihin ja kuntien päättäjiin, jotta kunta voi turvata kodin kaikille opiskelijoille, myös perheellisille.
- Kuntapäättäjiin, jotta varhaiskasvatusta on tarjolla tarpeen mukaisesti lähellä korkeakouluja sekä ajallisesti joustavasti.

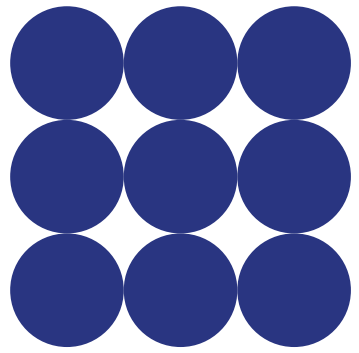
Yhteisöllisyyden puute

Selvitä

- Voisiko tapahtumia olla muulloinkin kuin iltaisin?
- Onko perheellisille opiskelijoille tarjolla sopivaa vertaistuen mahdollistavaa toimintaa?

Vaikuta

- Järjestä tapahtumia, joihin perheelliset opiskelijat voivat osallistua vaikka yhdessä lasten kanssa.

- Järjestä tapahtumia, joissa perheelliset opiskelijat voivat kohdata kaltaisiaan opiskelijoita. Vertaistuki ja yhteisöllisyyden luominen on tärkeää myös perheellisten opiskelijoiden kohdalla.
- Järjestä erilaisia tapahtumia, jotka mahdollistavat eri taustoista ja eri elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden kohtaamisen

Kansainvälistyminen

Suomeen saapuu vuosittain paljon kansainvälisiä perheellisiä tutkinto-opiskelijoita. Perhe onkin iso syy jäädä asumaan Suomeen tai muuttaa pois.

Selvitä

- Tarjoaako yliopiston kansainvälistymispalvelut tietoa perheellisten palveluista Suomessa ja ulkomailla ja tukea perheellisten vaihtojaksojen tukemiseen?
- Onko vaihto-opiskelijoilla mahdollisuus hyödyntää varhaiskasvatuspalveluita alueella?
- Löytyykö yliopistolta perheellisten tukemisesta tietoa myös englanniksi?
- Löytyykö tietoa ja tukea oleskelulupaprosesseista perheen yhdistämistapauksissa EU- ja

ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille?

Vaikuta

- Tiedota Erasmus+-lisätuesta perheellisille opiskelijoille
- Kannusta eri elämäntilanteissa olevia opiskelijoita kansainvälistymään opintojen aikana.

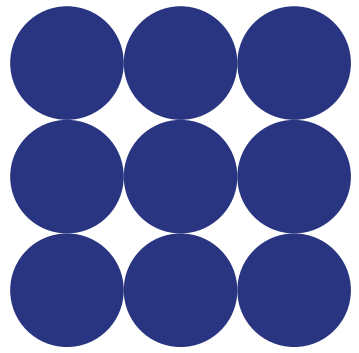
Mitä muuta voin tehdä?

- Voit toteuttaa kyselyn perheellisille opiskelijoille ja selvittää, mitkä asiat nousevat esille juuri teidän yliopiston opiskelijoilla?
- Ota perheelliset opiskelijat huomioon, suunnata viestintää myös heille ja tarjoa palveluita heille.
- Ota huomioon, miten perheelliset opiskelijat voivat toimia ylioppilaskunnassa ja edustajistossa. Voiko perheellisten opiskelijoiden kynnystä lähteä mukaan toimintaan madaltaa?
- Kannusta ja kouluta ainejärjestöjä ja yliopistoa huomioimaan perheellisiä opiskelijoita.

Selvitä

- Voiko ylioppilaskunta tarjota lastenhoitoa?

- Voisiko ylioppilaskunta tehdä tiiviimpää yhteistyötä korkeakoulun kanssa?
- Voisiko ylioppilaskunta edistää esimerkiksi lastenhoitopisteen järjestämistä kampukselle?

Lisätietoja

Suvituuli Lundmark
Suomen ylioppilaskuntien liitto, hallituksen jäsen
040 906 5003
suvituuli.lundmark@syl.fi

Linkejä

Tutkimuksia ja julkaisuja

<https://syl.fi/app/uploads/2018/03/SYL-Perheellisten-opiskelijoiden-tutkimusselvitys-2018.pdf>

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162449>

<https://www.tylkkari.fi/kampus/kypsemmat-ikaantyyvat-varttu-neemmat-yli-30-vuotiaat-opiskelijat-jaavat-tutkimuksissa-helpos-ti>

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/korkeakouluopiskelijoiden-terveys-ja-hyvinvointitutkimus-kott->

Toimeentulo

<https://samok.fi/blogi/opiskelijalapsiperheet-ja-toimeentulo/>

<https://www.suomi.fi/kansalaiselle/opetus-ja-koulutus/opiskelijan-toimeentulo-ja-sosiaalinen-tuki/opas/perheellisen-opiskelijan-taloudellinen-ja-sosiaalinen-tuki/perheellisen-opiskelijan-taloudellinen-tuki>

<https://halloota.com/ruokkisitko-sina-lapsesi-lainarahalla/>

Ylioppilaskuntien julkaisuja ja nettisivuja

<https://www.tyy.fi/fi/opiskelijalle/perheelliset>

<https://jyy.fi/palvelut-opiskelijalle/koulutuspolitiikka/perheelliset-opiskelijat/>

<https://www.oyy.fi/opiskelijalle/arki-ja-hyvinvointi/#1543496923252-2f9002c1-8b13>

<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/lastenhoitopalvelu-piku-hyy>

Muut linkit

<https://www.parassyy.fi/perheellinen-opiskelija/>

<https://www.opiskelijantampere.fi/fi/51/perheellinen-opiskelija/>